

تۇپزاوا

دەرۋازەى دۆزەخى ئەنفالكرائى كورد

گۈزەرىك بە شۈنپىتى جەلادوقوربانیدا

سەردانى تۇپزاوا لەگەل فەرەج

۲۷/۱۲/۲۰۱۱ رۇژى

عومەر محەمەد

۲۷/۱۲/۲۰۱۱ كاتمىر ۲۰:۳۰ ى سەرلەبەيانى

لە سلىمانىيەو بەرىكەوتىن بۇ شارى چەمچەمال،
بە نىيازى ئەوەى لەوئە (فەرەج محەمەدەزىز) لە
گەل خۇماندا ھەلبىگرىنو برۈين بۇ تۇپزاواى
20 كىلومەترى خوار شارى كەركوك.

تۇپزاوا لە سەرۋەختى ئەنفالدا تۇپزاوا كرابوۋە
بىنكەى سەرەكى كۆردنەو پۇلىنكردى
ئەنفالكرائەكان، شاپانى باسە كە بەفەرەج محەمەد
بە فەرەجى تۇپخانە ناسراوۋە يەككە
لەدەربازبوانى گۇرۈ بەكۆمەلى ئەنفالكرائەكانى
بىابان لەپارىزگای رومادى.دوای ئەوەى بە
بىنكەكانى كۆردنەو كاتىبەكانى قادركەرەم
چەمچەمالدا تىپەرىيو ھىنرابوۋ بۇ تۇپزاوا

لەوئە دوای دوو رۇژھىشتەوۋە ناونوس كوردىان برايوون بۇ پارىزگای رومادى لەوئە لەقەرەغ ئاۋى فورات لە بىبابانىكى چۆلەوانىدا
كاروانى پاصەكانىان راگرتبوۋ دوودوۋ لەوپاصە شىۋە ئىسەفانە ھىنابوۋىاننە خوارەوۋ دەستو چاۋىان بەستبوۋون گوللەبارانىان
كردبوۋون.

فەرەج كىيە ؟

فەرەج محەمەد عەزىز يەككە لە دەربازبوۋە دانسقەكانى تاۋانى كۆمەلگۇژى ئەنفال .

لە داىك بوۋى سالى ۱۹۵۰ - گوندى قشلاخە كۆنە

دوای روخاندنى گوندەكەيان لەسالى ۱۹۸۷ بەخاوخىزانەو چۈنەتە گوندى تۇپخانە لە ناحىيە قادركەرەم.

لەبەرئەوۋەى گوندى تۇپخانە ھەموۋىان خزم و كەسى نىزىكى فەرەج بوۋون بۇيە لەدوای روخانى قشلاخە كۆن چۈنە ئەوئ. تۇپخانەش ۋەك
ھەر گوندىكى تر لە پەلامارى ئەنفالى گەرمياندا روخاۋ ۲۶ پىاۋىشيان ئەنفالكرائە .

فەرەج جوتيارىكى بىچەك و ھەژارى مالى خۇى بوۋە.

ئەو كاتەى ئەنفالكران باۋكى ۹ مندال بوۋ. لەناۋ ئەو كەسانەى كە لەو كۆمەلگۇژىيە خۇنناۋىيەدا دەربازى بوۋ بەتەمەنترىن كەسىانە .

لە رۇژى ۷ى نىساندا پەلامارى ئەنفال گەيشتە گەرميان خەلك گەمارۇدرا، لە ۱۲ى نىساندا ئەۋىش ۋەھەركەسىك خۇى رادەستى
موسستەشارى جاش «شىخ موسستەسەم بەرزنجى» ى براى كۆنە پارىزگارى سلىمانى شىخ جەعفەر بەرزنجى بەدناۋكردوۋە. بەلام ئەو
سەربارى ئەوۋەى وىستبوۋى گىيانىان بىپارىزى بەلام رادەستى سوپاى كردن.

بۇ ماۋەى دوو رۇژ لە چەمى عالىاۋاى نىزىك قادركەرەم لەگەل كۆى خەلكە كە دەستبەسەركران.

رۇژى ۱۴ى نىسان رەۋانەى لىۋاى چەمچەمالو ھەمان رۇژ رەۋانەى تۇپزاوا كراۋن .

لە تۇپزاوا جىاكرائەوۋە پۇلىنكران و كراۋن ناۋ ھۆلەكانەوۋە و بۇماۋەى دوو رۇژ بەبى خواردن دەستبەسەركران.

سەرلە بېيانی رۇژى ۱۶ نىسانى ۱۹۸۸ بە پاسى بېنەنچەرى شىوئە ئىسغاف (كەبىس) بەرەو بېيانی پارىزگای رومادى (محافظة الانبار). براون ئەوئ شىوئى كۆمەلکۆزى کاروانىك بوو كە برىتى بوون لە ۳۴ پاس و ھەر يەككىشان ۳۴ كەسى تېداپو ھەموو سەرنشېنەكانى گەنج بوون .

تۆپزاوا ياخود دەروازەى دۆزەخ :

تاوانى ئەنفال ۋەك ھەركردەيەكى چىنۆسايد بە قۇناغەكانى دەستىشانكردن و كۆكردنەو پۇلنكردندا تېپەپىو، دەستىشانكردن بە واتاى ئەوئ كىن ئەوانى بۆ كۆشتن ۋەناوبردن ديارى دەكرىن و جەلادەكانيان بۆ ئاراستە دەكرىت؟ كۆكردنەوئ دەستىشانكراوان لەكوئ ؟ بىگومان لە ئەنفالدا لەتۆپزاوا ، پۇلنكردن لەكوئ و بۆچى و ئامانچ لىي چىيە ؟ بۆيە باسكردنى ئەنفال بەيى تۆپزاوا چىرۆكىكى ناتەواو، چونكە تۆپزاوا پىگەيەكى گىنگى ئەنجامدەرەو شىوئى پىرۆسەى كۆكردنەو پۇلنكردنى قوربانىيانى تاوانەگەرەكەى سەدەى بىستەمە، لە دواى كۆكردنەوئ كوردە گوندنشىنەكان بۆنمەنە لە ئەنفالى گەرمياندا گوندنشىنەكان كە دەگىران لە كەمپە كاتىبەكانى ۋەك قۆرەتوو، مەسورە لەكفرى و لىواكەى كەلار و عالىاوا لە قادىر كەرەم رەوانەى تۆپزاوا دەكران، بىگومان لە قۇناغەكانى تىرىشدا ھەروا بوو، بۆنمەنە قەلاى سوسى شىوئى ئەنفالكراوانى دۆلى جافايەتى و قەرەداغ و گوندەكانى ناوچەى ئاغجەلەر رەوانەى تۆپزاوا دەكران .

تۆپزاوا ناوى سەربازگەيەكە لەسەرنەخشەى يەكيتى سۆفیتی جاران كە بۆ پارىزگارى لە لىوا ياخود شارى كەركوكى دەولەمەند بەنەوت دروستكراو ۋەكەوتووئە نەزىكەى (۶۰) كم خۆرئاواى شارى كەركوك. لە رۆژھەلاتى سەرجادەى گشتى ھەيچە — كەركوكدايە لەتەنىشت ھەردوو گوندى (تەركە)ى توركمان نشين و (تۆپزاوا)ى كوردنشينە، ناوى سەربازگەكە لەوگوندەو ھاتوو.

تۆپزاوا پىشتەر شىوئى مەشقى سەربازى سوپاى مىللى بوو. لەكاتى پىرۆسەكانى ئەنفالدا (ۋەك

سەربازگەكانى ئەلمان بۆكۆكردنەوئ جولەكەكان) چۆلكرابوو بۆتاوتوئ كوردنى ئەنفال وكرابوو شىوئى كۆكردنەوئ جياكردنەو و پۇلنكەرى ئەنفالكراوانى كورد. لە زۆرشارى تە ھەمان سەربازگەو بەھەمان نەخشەى شورەوى دروستكراون لەوانە سەربازگەى سەلام لەشارى سلىمانى و فەيلەق لەھولپىرو دوبيز لەدوبز وسەلامىە لە موسل و سەربازگەكانى سەعدىە لە دىالە و زۆرشوئى تىرىش تۆپزاوا ھاوشوئەو ھاوئەنەخشەى ئەو سەربازگانەيە.

دەروازەى تۆپزاوا برىتە لە دوو دەرگای گەرە كە يەككىيان بۆچرونە ژوورەوئە ئەوى تە بۆ ھاتنە دەرەوئە، بۆ ھەريەككىيان خالىكى ئىشكەرتن و بۆ ھەردو كىشيان يەك ژوورى (باب النقام) تېدايە

ھەردەرگايەكەيان سايدىكى جياوازە و قىرتاو و شۆستە كراو ھە ناومەيدانەكانى مەشق و تۆفيسەكان و شىوئى ھەوانەوئ ئەفسەرەكان و ھۆلەكان كە شىوئى پشورى سەربازەكان بوون، لەكاتەدا بەشپەيەكى كاتى كرابوو شىوئى بەندكردنى ئەنفالكراوكان.

دەرگايەكەيان بۆھاتنە ژورەوئە ئەوى تريان بۆچرونە دەرەوئە .

ھەر دەروازەيەكەيان بەديزايىكى ئەندازەى نىوەكەوانەى دروستكراو، كە برىتە لە دوو جىسرى ۵۰ مەترى و ھەشت پايەى مەتر چوارگۆشەو بەرزى ھەريەكەشيان ۱۰ مەتر دەبىت .

دوای ۲۵ سال له تاوانه لسه دهرهوه ئاماژم بؤکرد فهرج بؤیه که مینجار چورهوه بؤ تۆپزاوا دوای ئه وهی بیر خسته کار یاده وهی هاوکار بوو توانی ئه وهله بدؤزیته وه که کاتی خوی له تۆپزاوا بؤماوهی دوو رؤژ تیایدا دهنسته به سهر بروه.

هه رکه گه شتینه په که مین دهره وهی سهر بازگهی تۆپزاوا، فهرج دیقه تی ئه وه دیکۆره کۆنگریه په که وانه پهی دا که به رله ۲۵ سال به ئه نفالکراوی به ژیر هه مان ئه وه دهره وهی گه وه په دا تپه یی که وای ئیستا به ئازادی ده چیته وه بؤ ناو هه مان ئه وه سهر بازگه که که ئه وه سهروه خته بنکه ی سوپای میلی (جیش الشعبی) عیراق بووه کرابوه شوینی کۆکردنه وه پۆلنکردنی ئه نفالکراوان.

دهره وه په کی قیزه ون که سه دان هه زار کوردی گوندنشینی له گهنج و پیرومندالی له هه ردوو ره گزی نیرومندا پندا هاتوه ته ژوره وه دوای پۆلنکردن و جیاکردنه وه بیان جاریکی تر له هه مان دهره وهی براونه ته وه دهره وه به ره و بیابان، هه رچی گهنجه کان بوون بؤ کوشتنی راسته وخۆ هه رچی ژنومندال و پیروپه که و ته کانیش بوون بؤ نوگره سه لمان بؤ بیگومان بؤ مه رگیکی ناراسته وخۆ بؤ ئه وهی به هیواشی له برسان و له گه رمای بیاباندا به شینه یی به مرنو له بیابان گۆرغه ریب بین.

هینشتا له سلیمانی بووین که حاجی فهرجی تۆپخانه ته له فونی بؤکردم تا دلنیا بیت له وهی یاهوهی ده که م بؤ ئه وه گه شته ی یان نا؟ که من وه لام به به لی دایه وه پیمگوت وا له ریگاین ووتی : ده باشه وه زیری شه هیدان و ئه نفالکراوان دیت بؤ ئیره پیمخۆشه ئیه وش له و کاته دا بگهنه ئه وئ ، ئه وه ش دهره فته کی زۆر گرنگ بوو بۆمن، چونکه ماوه په کی زۆریو پرۆژه ی که م دابوه وه زاره تی شه هیدان و ئه نفالکراوان بؤته وهی ئه و 10 که سه دهره بازبووهی گۆری به کۆمه ل له مه نه تی رزگاریان بیت و سۆراخیکی به که م.. هه رله وئ توانیم جاریکی تر به ئاماده بوونی خودی فهرج ئه و پرۆژه په بیر و هه زیر به خه مه وه ئه ویش بریاریدا که وای جپه جینی بکات.

زیندانی تۆپزاوا ناوی ئه وه سهر بازگه په که 20 کم ده که ویته خوار شاری که رکوکه وه، که هه ربه ناوی گوندی تۆپزاوا وه په

عیراق نیشتمانی هه موانه ..!

له په که م دهره وهی تۆپزاوا له سه ر دیواری گۆلدا نیکی کۆنکریتی چوارگۆشه یی نوسراوه عیراق نیشتمانی هه موانه .. به لام ئه وه هه رگیز راست نه بوو به لکو درۆیه کی گه وه بوو، چونکه ئه وه دیوی ده رگا که شوینی سوکایه تی پینکردن و ئه شکه نه جدهانی کورد بوو، ئه نفالکراوه کان له وئ سوکایه تیان پنده کراو برسی ده کران و پۆلین ده کران و لیک جیا ده کرانه وه، مندالانیان له دایکیان ده ستاند و دایک و باوکیان له په کتر جیا ده کرده وه بؤ دۆزه خی بیابان. ئه وانه ش هه مو عیراقی بوون !

له سه رده می ئه نفالدا بیابان دوو شیوه مه رگی جیاوازی کوردانی به خۆیه وه دیت . که لیته وه له «تۆپزاوا» وه قوربانیه کانی بؤ ئاراسته ده کران .

. په که میان: مه رگی راسته وخۆی به کۆمه لی گهنجه کان بوو.

دوهه میان: گرتوخانه کانی دویزو نوگره سه لمان بوون، که هه ردوکیان بۆمه رگی شینه یی و له سه رخۆی پیرو په که و ته کان و هه ندیک ژن و مندال بوو. هه ردوکیشیان ده میان لینیژراوه که له برسان مرده بوون . له دویز ته رمی ۱۰۲ مندال هه بوون و له نوگره سه لمان به ده میان ته رم هه ن.

پینمویه دهره وهی دۆزه مخ ناویکی گونجاو بیت بۆسه ر بازگهی تۆپزاوا .. چونکه هه رچی له و ده رگایه وه چوه ژوره وه به یی بریاردان له سه ر په کیکی له و دوه مه رگه قوتار نه بوو.

نوسینگەى ھەوالگىرى

كە دەچىتە تۆپزاوا لە دواى دەروازە گەورەكە زۆر تىنپاپەرىست يەكەم ژور كە روبەپروت دەبيستەو، ژوورى نوسینگەى ھەوالگىرىيە.

ھەوالگىرى (استخبارات) ئەودەزگا ترسناكەى پيش ھەموو كەس كارمەندانى خۆى لە پياوھتى دەخست، پياوانى ئەمن و ئىستخبارات لە ھەموو بەھايەكى ئىنسانى دادەمالدەران و دەكرانە جاسوس بەسەر ھاولاتيانەوھو ھەزاران ھاولاتى بىنگوناھى عىراقى بەگشتى و كوردیان بەتاييەتى بە تەنورى ئەشكەنجەو مەرگدا كرد. ئەفسەروكارمەندانى ئەمن و ئىستخبارات لىرەش زۆر نامەردانە لەگەل ئەنفالكرائەكان ھەلسوكەوتيان كرد. ئەو ژورە ئىستا روخواوھو نامازە بۆ نابوت بوونى رژیمنىكى قىزەون و بېزراو دەكات .

يادەوھرى عوزير:

عەزیز وەھاب سلیمان ناسراو بە «عوزیر» ئەویش وەك فەرەجى گوندى تۆپخانە دەربازبوویەكى كۆمەلگەوژى ئەنفالەو چیرۆكى تاييەتى خۆى ھەيە، دەگىریتەو دواى ئەوھى جیايان كردینەوھەرچى پیمان بوو لىيان سەندین و نزیكەى (۵۰۰) كەسیان كردینە تەنیا ھۆلىكەو، پەنجەرەى زۆرپوو، سەربازەكان تورەودلەرە بوون، لولەى تەفەنگەكانیان كردبووھ ئیمە، ھا ئىستا ھاساتىكى تر ھەموومان دەكوژن، جار ناچارىكىش دەمگوت دەبا بمانكوژن و لەم عەزابە رزگارمان بىت..

ووتى : سویندت لەسەرم نیە زۆرم تینوو بوو لە عەسكەرىك پارامەوھ كەمىك ئاوم بەداتى .. زۆرى نەبرد لە سوالەتیکدا ئاوى بۆھینام بەلام كە خواردەمەو بۆنىكى زۆرناخۆشم تام كرد .. بەخوا یان میزبوو یان ئاوى زیراب بوو بۆى ھینام و دەرخواردى دام .

يادومره يه كانى فەرەج :

فەرەج زۆر لەسەر خۆو جار جارىش گریان بەربینی دەگرت، کاتیک بەسەر هاتی ئەو دورۆژەى تۆپزاوای دەگیرایەو.

دیمەنیکى زۆر پى ئازار بوو کە بە هیواشی پشستینه کەى کردەو فرمیسکەکانى پىسپینەو.. وتى ناھەقم مەگرن ئینجا بەھەر پینچ پەنجەکەى ئاماژەى کردو گووتى: پینچ برام ! بێجگە لە ئامۆزاو خزمە نزیکەکانم لەم ھۆلانەو رۆیشتن و نەزانى لە کوێ کوژران ؟! بۆ کوژران ؟ بێجگە لەوێ کورد بووین ھێچمان لەخۆمان شک نەدەبرد قايیلى ئەو رەزالتە بێن .. ئەو گەشتە ھەتابلێى گرنگو ئەفسوناوى بوو بەلای منەو بەتایبەتى کە دەمبىنى ئەو ھۆلانەى وا ئیستا بوونە کەلاو ھەندیکیشیان مالى ئاوارەى لى نیشەجى بوون زۆر واتای دەبخشی لە بەد بەختی تارادەھەى زۆر بێباکى میللەتیکى جینۆسایدکراوى دەھێناپە پشچاو. دواى ئەوێ تەواو بەناو ھۆلکاندا گوزەرمان کرد بە ھەسرەتیکى زۆرەو سواربووینو بەرەو سلیمانی کەوتینەو رێ بەلام لەوماوھەى کە لەگەل فەرەجى تۆپخاندا پینکەو بووین ھەرگیز بوو شلەژاوى ھەژانەو نەمدیبوو.

فەرەج جارىکى تر ئەو قسەى دوبارە کردەو کە سالى ۲۰۱۰ لەیکەم یەکتەر بېنیماندا پنی وتم کاکە ئیمە بووینە فلیم دەبوو ئیستە ئەوھندە ریز لەکەسوکارى کەسوکارى ئەنفالکراوەکان بگیرایەو ھیندە خزمەتیاں بکرایە ھەموو کەس ئارەزوێ کردبا کەسیکى ئەنفالباوێ نەک وەک ئیستا بووینەتە گالتەچى عالم !

دوا و پستگەى ژيان :

فەرەج دەلیت : (کە سەپارەکان وەستان دنیا تارىک ببوو، دەستپێژى جار بەجار دەنگى گولەش دەھاتەگوێ، ئیتەر زانیان ئیرە کوتایى ژيان و شوینى کوشتنمانە، زۆرى نەبرد کە دوو سەربازھاتن و دەرگای سەپارەکیان کردەو، ئینجا دوو دوو پەلکێشکراپە دەروە، من لەگەرما پێلاوێکانم دانابوو کە دابەزیم بە پپیستم نەزانى لە پنی بکەمەو.

لەگەل صالحى ئامۆزامدا پینکەو دایانگرن و بە جامادانیى سالج دەستمان بەسترایەو بەپشستینەکەى منیش چاومان) فەرەج بیری لەوە کردووەتەو نۆرە برى لە داگرتنى دوو کورى گەنجى جواندا بکات بۆ ئەوێ مەرگیاں نەبىنى کە دەبوو لەپیش ئەمانەو دابگیرانایە، کەچى قەدەر وابوو تەرمى ئەوانیش بەسەر ئەمدا فریدرانەخوارەو .

گاردەکان کە ئەنفالکراوەکانیان دادەگرتە خوارەو، بەخیرایى دەیان پشکین، بەلام نەیانتوانى ئەو ۲۰۰ دینارە بدۆزنەو کە فەرەج شارەدبووێو .

دواى ئەو ھەروە لێواری چالیک پالدران، ئینجا فرمانیان پیکردن شاھتەمان بھینزو راکشێن فەرەج لەبەرخۆیو ئەیتەلکورسى خویند: "الله لا اله الا هو الحيو القيوم" فرماندرا بیانکوژن لەم ساتەدا جەلادەکش شتیکی دەخویند بەلام فەرەج نازانى ئەیتەلکورسى بوو یان قسەیکە صدام.

گورو ھوورێ بڵدۆزەریش دەھات، ھیندەى نەبرد کلاشینکوڤ کەوتەکار لە تەنیشتیەو ھەستى بەنالیەک کرد، ئەو دواوەنگ و دوا ھەناسەى سالى ئامۆزای بوو، دەسپێژەو ھەستاو فەرەج و صالحیان بەنو کە شەقیک ھەلداپە چالیکەو کە پشتر تەرمى زۆرى تیغیردراوو.

فەرەج کە زانى نەپیکراو، ھەولیدا بەلایەکدا دزە بکات، کە کەوتە جوولە ھەستى کرد ھەموو چوار دەورى لاشە، ئینجا دەست و چاوى کردەو، ھیندەى پینچوو دوو بەندى تریان ھیناو لەسەرچالەکدا پالانخستن و بەگولە دایانبێژان و ئەوانیشیان فریداپە خوارەو، ئەوانە تەرمى دوو گەنجە جوانە بوون کە فەرەج نەیدەویست مەرگیاں ببینى .

کورد نەما :

ئەوئەى فەرەجى تۇقاندېو بېنىنى ئەو ھەموو چالەى دەوربەرى بوو (بۇيە فەرەج لەدلى خۇيدا ووتى كورد ئەما) فەرەج ھوانى تاچاۋ بېكا چالەكە درىژە و پېر بوو لە تەرم، لەوئەدا بوو خۇى بدزىتەو، بەلام جەلادىك ھاتە ناۋچالەكو ھەرچى بدىتايە دەجولتەو دەيدايە بەرگوللە بەخەيالىدا ھاتېو پەلامارى بدات، بەلام ئەوئەى نەكردېو، واى بەخەيالىدا ھاتېو كە ئەو سەربازەش بكوژىت خۇى ھەر دەكوژىت. دوركەوتەو و بى وەستان كەوتە راكردن، بەلام لەو بىابانە ترسناكەدا سەگەل بەبۇنى خۇندا شوئىنى كەوتن و لىيىنە دەبوونەوئە تەواو سەغلەتيان كرددېو (ناچار خۇم وەكو جزرە درندەيك پيشاندا سەگەكان لىم ترسانو دوركەوتەو، ئەو شەوئە خۇى لە ھەر رووناكەك بەدورگرتو نەپوزراوہ نزيكيان بكوئت، ريگەى كەوتېوئە سەر ئاۋىك ھەرچۇنىك بووہ خۇنىكەى لە خۇى كرددېو.

شۇفېرى شۇفل چاۋەپنى فەرمان بوو بۇداپۇشىنى تەرمەكان ماۋەى چارەكە سەعاتىك لەشۇنىنى خۇيدامايەو گويى ھەلخستېو بەلام تەقەى بېرچېرەديان ترساندو نەيدەوئەرا بچولنى پاش ماۋەيك سودى لەكپىو بىندەنگى وەرگرت، بەرلەوئەى شۇفل دايانپۇشى بەسپايىو ترسەو بەسەر لاشەكاندا تىپەپنى لەتىمەكانى گوللەباران دوركەوتەو .

بەريگايەكى خۇندا تىپەپى بەرەو ئاۋەدانىك بەلام چىرۇكىكى بۇخۇى دارشتېو كەگەشتېوئە شوانىكى پىر پىرسىارى لىكرددېو، شوانەكە لەوئەلامدا وتېووى ئىرە پارىزگاي "رۈمادى" يەو ئەوانىش كوردى ئىرانىن و لىرە نىشتەجىكران، كابرا مەبەستى بوو بزانى بۇچى فەرەج پىنى پەتییە؟! لەوئەلامدا وتېووى: سايەقم و ئۆتۇمبىلەكەم وەرگەراۋەو ھەرچى ناسنامەيەكم پىنېوۋە لە ئۆتۇمبىلەكەدا بەجىماۋە، بۇيە خۇم لەخالى پشكىن دەپارىزم، شوانەكە ناۋنىشانىكى دايەوپنى گوت چۇن دزە بكاتە ناۋئوردوگاكو، بەوناۋنىشانە گەشتە ناۋمالەكان، لە مالىك ئنىك ناۋنىكى دابوۋىو پىرسىارى لىكرد ئەم شوئە كويە؟ ئنەش وتېووى كۆمەلگايەكە بۇكوردە ئىرانەكان دروستكراۋە، كە مېردى ئنەكە ھاتەو فەرەج سىنارىۋى وەرگەرانى بۇئەۋىش گىراپەوئە لىپىرسى چۇن بگەپتەو بۇ بەغدا، وتېووى پاسىك لە كۆمەلگاكو بۇ رۈمادى دەرەچىت و ئامۇژگارېشى كرددېو چۇن لە خالى پشكىن دەرەزىبىت و ھەندى خواردن و جوۋتى نەعلېشى پىداۋو

رېكەوتىكى گرنگ بەلام ترسناك !

فەرەج لە مالەكە دەرچوۋ. بەلام كە پاسەكە ھاتېو زۇر لەو ترسابوۋ پاسەكە جىگەى نەبى و بۇى ئەۋەستى، بۇيە لە خوا پارايەو ھەليگرى و لەم مەينەتە رزگارى بىت، بەلام بەخت ياۋەرى بوو پاسەكە ۋەستاۋ ئەو بەترس ۋشلەزاۋىوۋە سوارېو، كەسەرنشېنىك بانگى كرددېو، (كاك فەرەج بەخىر بىت) ۋەرە ئىرە ! ھەرچەندە ئەو زۇر ترساۋ زەندەقى چرو، بەلام ئەو كەسە لەلاى خۇيەو جىگەى بۇكرددېوۋە باش بېرمە لەريگەى كولەجۇ بوۋىن فەرەج بۇى گىرامەوۋە وتى بەخوايە كاك عومەر ئەوكاتەى بانگى كردد ۋەك ئەو بوو پىنستەكەم لەلەشم بكنەوۋە ئەۋەندە ترسام، كاكە نەمدەزانى ئەو راستىە يان خەۋە دۇستە يان دۇمىنە فرىشتەيە يان شەيتان ؟ ئەوكەسەش ھەمان چىرۇكى ھەبوۋ عوزىرېوۋ كە شەۋى رابوردو لەكۆمەلگۇيەكى تر بە برىندارى رزگارى بېو.

چىرۇكى دەرەزىبىت تىراۋىدى و درىژە.

ئىستا فەرەج و عوزىر و رەمەزان و واحىد كە ھەمان چىرۇكيان ھەيە لە لاۋتە يەكگرتوۋەكانى ئەمريكا دەۋىن .

پەندى پۇڭگار

فەرەج و عوزیرو واحیدو رەمەزان و تەیمور لەگەڵ دەرەزبوانی تری کۆمەڵکوژی گوندی کورییمی بەشداری دادگای بالای تاوانەکانیان کردوووە سەدام عەلی حەسەن مەجیدیان لەقەفەزی تاوانی ئەنفالدا بینی و شایەتیان لەسەر ئەو کۆمەڵکوژیەداوە . کە لەدنیا دا بە تاوانی سەدەناسراوە . بەلام ئەفسوس دادگاکی کارەکانی تەواو نەکردوووە بەهۆی دەستیوەردانی سیاسییەو بەتایبەتی دالەدانی تۆمەتبارانی ئەنفال .

پاشکوی وینه‌کان

عەزیز وەھاب . محمد سەليمان
لەدايک یوون ١٩٦٥

دەربازبووانی کۆمەڵکوژی
بیابانی رومانی

فەرەج سەمەد عەزیز
لەدايک یوون ١٩٨٨ کۆندی یوونلە
سەمەدە قادری کەرمە.

ولەمید سەمەد لەدايکبوون
١٩٦٥ کۆندی قادری کەرمە

زەسەرمان عەلی سەليمان لەدايکبوون
کۆندی جیاغان ١٩٦٥

شەمەر سەمەد رەزا لەدايکبوون
١٩٥٤ کۆندی سەم سۆرخاو

بۆ زانیاری زیاتر دەربارەی دەربازبووانی گۆڕی بەکۆمەڵ بڕوانە بەسەرھاتی دەربازبووان دیمانی عارف قوربانی یان

ئەنفالستان ژمارەکانی (٨. ٩. ١٠) یاخود

مۆلپەری ئەنفالستان (www.Anfalistan.com)